

Ulrich Stigaard Jensen

**Persondataloven
og sagsbehandling i praksis**

Jurist- og Økonomforbundets Forlag

*Persondataloven
og sagsbehandling i praksis*

1. udgave, 2. oplag

© 2006 by Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Alle rettigheder forbeholdes.
Mekanisk, elektronisk, fotografisk eller anden gengivelse af
eller kopiering fra denne bog eller dele heraf
er ifølge gældende dansk lov om ophavsret ikke tilladt
uden forlagets skriftlige samtykke eller aftale med Copy-Dan.

Omslag: Morten Højmark
Tryk: Toptryk Grafisk, Gråsten

Printed in Denmark 2010
ISBN 978-87-574-1598-8

Jurist- og Økonomforbundets Forlag
Lyngbyvej 17
Postboks 2702
2100 København Ø

Telefon: 39 13 55 00
Telefax: 39 13 55 55
e-mail: forlag@djoeef.dk
www.djoeef-forlag.dk

Forord

Denne bog har til formål at belyse persondatalovens betydning for sagsbehandling i den offentlige forvaltning. Det er mit håb, at bogen både kan anvendes af forvaltningspraktikere og som undervisningsgrundlag.

I bogen gennemgås hovedbestemmelserne i persondataloven – det vil sige behandlingsreglerne, bestemmelserne om oplysningspligt, bestemmelserne om indsigelsesret og bestemmelserne om indsigtret. I hvert kapitel beskrives persondatalovens indhold, hvordan persondatalovens bestemmelser virker i samspil med den almindelige forvaltningsret, særligt offentligheds- og forvaltningsloven, og der gives praktisk betonedede anvisninger om, hvordan sagsbehandling kan tilrettelægges sådan, at der tages højde for både persondatalovens bestemmelser og den almindelige forvaltningsret.

Bogens bilag, figurer og oversigter har jeg anvendt til undervisningsbrug, hvor de har haft pædagogisk værdi. Jeg håber, at det samme er tilfældet ved optrykket i denne bog.

Mange spørgsmål om den nærmere fortolkning af persondataloven udestår og vil – forhåbentlig – blive afklaret i de kommende år i Datatilsynets praksis. Det er mit håb, at jeg finder tid til at opdatere bogen i takt hermed. Datatilsynets praksis, der offentliggøres på Datatilsynets hjemmeside (www.datatilsynet.dk), er medtaget frem til den 1. juli 2006. Alle råd om og ønsker til kommende udgaver af bogen modtages gerne.

Tak til alle dem, der har givet mig bistand ved udarbejdelsen af bogen.

Ulrich Stigaard Jensen

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1. Persondatalovens baggrund og formål	11
1.1. Persondatalovens baggrund og formål	11
1.2. Lidt om offentligheds- og forvaltningsloven	14
1.3. Opsamling	15
 Kapitel 2. Persondatalovens terminologi og begreber	 17
2.1. Personoplysninger (persondatalovens § 3, nr. 1)	17
2.2. Behandling (persondatalovens § 3, nr. 2)	18
2.3. Register (persondatalovens § 3, nr. 3)	19
2.4. Den dataansvarlige (persondatalovens § 3, nr. 4)	19
2.5. Databehandleren (persondatalovens § 3, nr. 5)	20
2.6. Tredjemand (persondatalovens § 3, nr. 6)	20
2.7. Modtager (persondatalovens § 3, nr. 7)	20
2.8. Den registreredes samtykke (persondatalovens § 3, nr. 8)	20
2.9. Tredjeland (persondatalovens § 3, nr. 9)	21
2.10. Hoved- og bipersoner	22
2.11. Opsamling	22
 Kapitel 3. Grundprincipper for behandling af personoplysninger	
– en ramme	23
3.1. Rammen for behandling af personoplysninger – § 5 i persondataloven	24
3.1.1. God databehandlingsskik	24
3.1.2. Formålsbestemmelse forinden indsamling af oplysninger	25
3.1.3. Omfanget af de behandlede oplysninger	25
3.1.4. Indsamlede oplysninger skal ajourføres og berigtiges	26
3.1.5. Opbevaring af oplysninger i personidentificerbar form	28
3.2. Grundprincipperne og den almindelige forvaltningsret	29
3.3. Opsamling	30

Kapitel 4. De materielle behandlingsregler	31
4.1. Systematikken i persondatalovens §§ 6-8	32
4.2. Nødvendighedsbetingelsen i persondatalovens materielle behandlingsregler	32
4.3. Behandling af ikke-fortrolige oplysninger og almindeligt fortrolige oplysninger	33
4.4. Behandling af oplysninger om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold og om helbredsmæssige eller seksuelle forhold	35
4.5. Behandling af oplysninger om f.eks. strafbare forhold, væsentlige sociale problemer, andre foreningsmæssige tilhørsforhold end fagforeningsmæssige, familiestridigheder, interne familieforhold, separations- eller skilsmissebegæringer, separationsbevilling og adoptionsforhold m.v.	36
4.6. Om personnumre	37
4.7. Opsamling – de materielle behandlingsregler og offentlige myndigheders sagsbehandling	37
Kapitel 5. Oplysningspligt	39
5.1. Oplysningspligten, når oplysninger indsamles hos den registrerede	40
5.1.1. Undtagelser til oplysningspligten, når oplysninger indsamles hos den registrerede	42
5.1.2. Tidspunkt for opfyldelse af oplysningspligten, når oplysninger indsamles hos den registrerede	43
5.2. Oplysningspligten, når oplysninger indsamles hos andre end den registrerede	43
5.2.1. Undtagelser til oplysningspligten, når oplysninger indsamles hos andre end den registrerede	44
5.2.2. Tidspunktet for opfyldelse af oplysningspligten, når oplysninger indsamles hos andre end den registrerede	46
5.3. Opsamling – oplysningspligten og offentlige myndigheders sagsbehandling	47
Kapitel 6. Indsigtsretten	49
6.1. Krav til en begæring om indsig	51
6.2. Indsigtsens omfang	52
6.3. Meddelelse af accessoriske oplysninger ved meddelelse af indsig	53
6.4. Frist for meddelelse af indsig – underretningspligt	54

6.5. Formen for meddelelse af indsig	54
6.6. Betaling	55
6.7. Ikke krav på indsig før 6 måneder efter sidste gang	55
6.8. Samspil mellem indsigtsbestemmelserne i persondataloven, offentlighedsloven og forvaltningsloven – lovvalg	55
6.8.1. Den begærende ønsker indsig i oplysninger om sig selv og er ikke part i en afgørelsessag	56
6.8.2. Den begærende ønsker indsig i oplysninger om sig selv og er part i en afgørelsessag	57
6.8.3. Den begærende ønsker indsig i oplysninger om andre eller/og i oplysninger, der ikke er personoplysninger, og er ikke part i en afgørelsessag, hvori oplysningerne indgår	58
6.8.4. Den begærende ønsker indsig i oplysninger om andre eller/og i oplysninger, der ikke er personoplysninger, og er part i en afgørelsessag, hvori oplysningerne indgår	58
6.9. Samspil mellem indsigtsbestemmelserne i persondataloven, offentlighedsloven og forvaltningsloven	58
6.9.1. Sagsbehandlingstid	59
6.9.2. Udsættelse af sagens afgørelse	59
6.9.3. Klager over afgørelser om indsig under en afgørelsessags behandling – udsættelse af sagens afgørelse	60
6.9.4. Rette klageinstans for afgørelser om indsig	60
6.10. Opsamling – indsig efter persondataloven og offentlige myndigheders sagsbehandling	61

Kapitel 7. Indsigelsesretten og ret til besigtelse, sletning eller blokering af oplysninger	63
7.1. Hvornår er en indsigelse eller en anmodning om berigtigelse, sletning eller blokering berettiget	64
7.2. Hvis en indsigelse eller en anmodning om berigtigelse, sletning eller blokering er berettiget	66
7.3. Berigtigelsesmetoder	66
7.4. Hvis oplysningerne er videregivet til tredjemand	67
7.5. Klage over den dataansvarliges afgørelse	67
7.6. Samspil med den almindelige forvaltningsret	68
7.7. Anmodningsrettens samspil med udtaleretten	69
7.8. Opsamling – indsigelsesretten og offentlige myndigheders sagsbehandling	70

Kapitel 8. Udveksling af personoplysninger mellem offentlige myndigheder	71
8.1. Generelt om forholdet mellem persondataloven og forvaltningsrettens øvrige regler om udveksling af personoplysninger mellem forvaltningsmyndigheder	72
8.2. Videregivelse af oplysninger	73
8.2.1. Videregivelse af ikke fortrolige personoplysninger	73
8.2.2. Videregivelse af almindeligt fortrolige personoplysninger ..	74
8.2.3. Videregivelse af særligt fortrolige personoplysninger/oplysninger om rent private forhold ...	74
8.3. Indhentelse af personoplysninger	75
8.3.1. Indhentelse af ikke fortrolige personoplysninger	75
8.3.2. Indhentelse af almindeligt fortrolige personoplysninger ..	75
8.3.3. Indhentelse af særligt fortrolige personoplysninger/oplysninger om rent private forhold ...	75
8.4. Opsamling – offentlige myndigheders sagsbehandling, udveksling af personoplysninger og persondatalovens behandlingsregler	76
Kapitel 9. Offentliggørelse af personoplysninger på Internettet	77
Forkortelser	81
Litteratur	83
Afgørelser	85
Bilagsfortegnelse	87
Bilag 1. Persondataloven	88
Bilag 2. Vejledning om den registreredes rettigheder	107
Bilag 3. Oversigt over en sags forløb	141
Bilag 4. Oversigt over persondatalovens, forvaltningslovens og offentlighedslovens hovedindhold	142
Bilag 5. Standardblanket om oplysning af den registrerede	143
Bilag 6. Oversigt over indsichtsreglerne i persondataloven, offentlighedsloven og forvaltningsloven	147
Bilag 7. Oversigt over lovvalg ved videregivelse af personoplysninger	149
Stikordsregister	151

KAPITEL 1

Persondatalovens baggrund og formål

Persondataloven finder anvendelse, når oplysninger om fysiske personer behandles helt eller delvis ved hjælp af elektronisk databehandling eller i et register. Persondataloven forpligter den, der behandler personoplysninger, til at behandle oplysningerne i overensstemmelse med god databehandlingsskik. Persondataloven indeholder materielle regler, der regulerer, om personoplysninger må behandles. Persondataloven forpligter den, der behandler personoplysninger, til at oplyse om, at personoplysninger behandles, og om visse andre forhold. Persondataloven indeholder rettigheder for den, der behandles personoplysninger om – ret til indsigt i oplysningerne og ret til at gøre indsigelse mod behandlingen af oplysninger. I dette kapitel gennemgås persondatalovens baggrund og formål. Offentligheds- og forvaltningslovens baggrund og formål omtales også.

1.1. Persondatalovens baggrund og formål

Dette kapitel indeholder en overordnet præsentation af persondataloven. Med henblik på at lette forståelsen af persondataloven sammenholdes visse af persondatalovens grundelementer med offentligheds- og forvaltningslovens grundelementer.

Den 1. juli 2000 trådte lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger i kraft. Persondataloven gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995.

Persondataloven har til formål at styrke den enkelte borgers retssikkerhed over for blandt andet offentlige myndigheder, som behandler personoplysninger, ved at sikre åbenhed omkring behandling af personoplysninger, ved at give registrerede personer ret til midlertidig adgang til at gøre indsigelse over for behandling af oplysninger og ved at pålægge den, der behandler personoplysninger, oplysningspligt over for den, oplysningerne vedrører. Samtidig